

El que cal saber sobre els fitxers de morositat

Malauradament, arrel d'un rebut impagat, amb o sense motius que ho justifiquin, molts consumidors veuen introduïdes les seves dades personals en un fitxer d'impagats, i a més sovint no li treuen del mateix tot i haver liquidat el presumpte deute.

Generalment el consumidor se'n adona que consta en un d'aquests fitxers quan sol·licita un crèdit, una hipoteca, vol subscriure un contracte de lloguer, etc., essent denegada la seva petició per constar com a morós en un registre. Quan passa aquest fet habitualment és de suma importància per al consumidor i acostuma a patir greus perjudicis.

És per això que des del nostre servei de l'OMIC facilitem les pautes a seguir perquè la persona consumidora sàpiga com actuar en cas de veure's en la situació esmentada.

Com podem saber si estem en un fitxer de morositat?

En principi, quan s'inscriu a algú en un fitxer de morosos, dita persona ha de ser notificada, de forma fefaent (correu certificat, burofax...), pel titular del fitxer, en un termini de 30 dies.

El propietari del fitxer té que notificar per cada deute concret, amb independència de que aquest es tingui amb el mateix o diferents creditors, i ha d'informar al consumidor de la possibilitat d'exercir els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, en els termes establerts per la Llei 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal.

Una bona manera que té el consumidor de saber si consta en un registre de morosos, és preguntar a la seva entitat financera, atès que aquesta té fàcil accés a aquests registres. Cal tenir en compte, però, que el banc no té obligació de facilitar aquest tipus d'informació i per això seria adient que ho demanés com a favor am el personal de confiança de l'oficina on operi habitualment.

Quines condicions s'han d'acomplir per aparèixer en un fitxer de morositat?

- Quan existeixi un deute cert, vençut i exigible i que hagi resultat impagat i després que el creditor ens hagi requerit el pagament del deute.
- Que no hagin passat sis anys des de la data en que s'hauria d'haver pagat el presumpte deute o del venciment de la obligació o del termini concret si aquest fos de venciment periòdic.
- S'ha d'haver requerit el pagament per part del creditor, sense resposta efectiva per part del morós.
- No ha d'existir prova documental que anul·li algun dels punts anteriors.

Qui pot accedir a la informació d'un fitxer d'impagats?

Les dades d'aquest tipus de fitxer només poden ser consultats per tercers que vulguin conèixer la solvència econòmica del consumidor; per això només es podrà accedir a la informació en els següents supòsits:

- Quan el consumidor mantingui amb el tercer algun tipus de relació contractual que encara no es trobi vençuda.
- Quan el consumidor vulgui celebrar amb el tercer un contracte que impliqui el pagament a terminis.
- Quan el consumidor vulgui contractar amb el tercer la prestació d'un servei de facturació periòdica.

Durant quan de temps poden estar les dades personals en el fitxer?

Un cop pagat el deute, s'ha de cancel·lar la dada refent a aquest. El creditor ha de comunicar la inexistència del deute al responsable del fitxer perquè rectifiqui aquesta dada. La comunicació s'ha de fer en el menor temps possible, i en tot cas en una setmana.

En la resta de casos, les dades s'han de eliminar als 6 anys comptats a partir del venciment de la obligació o del termini concret si aquesta fos de venciment periòdic.

Com es pot sortir d'un fitxer de morosos?

L'única manera de sortir dels fitxers d'impagats és complir amb el deute o demostrar que aquest no existeix i sol·licitar que tramitin la seva baixa del fitxer. El creditor està obligat a comunicar al fitxer la cancel·lació del deute en el termini d'una setmana. Tanmateix, pel seu propi interès, és aconsellable que el consumidor acrediti davant el fitxer de morosos la inexistència del deute, aportant la documentació que provi que tal deute no era procedent (per exemple mitjançant un rebut, un resguard bancari, una factura, un escrit per part del creditor conforme el deute resta cancel·lat...), juntament amb còpia del DNI o NIE.

Si el consumidor vol acreditar la inexistència del deute, presentant la documentació necessària, cal que guardi una còpia de la esmentada documentació, atès que, en cas de que finalment s'adreci als tribunals, la necessitaria.

El titular del fitxer ha de contestar a la sol·licitud d'eliminació de les seves dades del registre en un termini màxim de 10 dies. Si no es rep resposta es pot presentar reclamació davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) acompanyada d'una còpia dels tràmits duts a terme.

Es pot reclamar, i a qui, per constar indegudament en un fitxer d'impagats?

Si les nostres dades han estat introduïdes indegudament, es pot reclamar a ambdues empreses: la que el va inscriure, per estar inscrit de forma improcedent com per no excloure'l quan s'havia resolt no estar inscrit o havia pagat el deute, i la propietària del registre, per haver incomplert la seva obligació de comprovar que es donaven tots els requisits per introduir les nostres dades, per no notificar-li la seva inscripció o per no haver-lo esborrat quan el creditor o vostè havien certificat que el deute era inexistent.

Pot reclamar davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades perquè les seves dades siguin immediatament esborrades del registre de morosos i per la via judicial, una indemnització pels danys i perjudicis que li hagin causat.

Tinc dret a una indemnització, si consto indegudament en un fitxer de morosos?

Si el fet d'estar inscrit en un fitxer d'impagats li suposa un perjudici que pugui provar, pot demandar davant dels tribunals una indemnització pels danys i perjudicis soferts, havent de demostrar i quantificar el perjudici que ha patit. Si la quantia a reclamar no supera els 2.000 € es pot presentar demanda de judici verbal sense necessitat d'utilitzar els serveis d'advocat i procurador. Per fer-ho, podeu utilitzar els impresos normalitzats que teniu als jutjats a la vostra disposició. Com a regla, heu de presentar l'imprès o escrit de demanda al jutjat de primera instància del domicili del demandat o en el jutjat on l'empresa del lloc on dugui a terme l'activitat.

IMPORTANT

Telefònicament només es facilitarà la informació sobre com accedir al fitxer corresponent, però **no li facilitaran les dades contingudes en el mateix**, que únicament es podran obtenir per mitjà escrit – amb condicions i documentació que varien depenent del fitxer que sigui-.

Als Webs corporatius dels titulars dels fitxers posen les condicions per presentar per mail o correu la documentació necessària; no cal trucar per demanar informació.

Moltes empreses NO titulars dels fitxers s'anuncien per facilitar l'accés al fitxer d'impagats i **posen un número de telèfon de Tarifació Addicional (prefix 800)**. Cal que tingui en compte que són intermediaris NO necessaris per fer aquest tràmit i que, si els truca, tindrà que pagar una factura de telefonia molt elevada per motiu de la trucada i no li resoldran de forma immediata.

Legislació relacionada:

- Llei 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal
- RD 1720/2007, del Reglament de desenvolupament de la Llei 15/1999, de protecció de dades de caràcter persona.